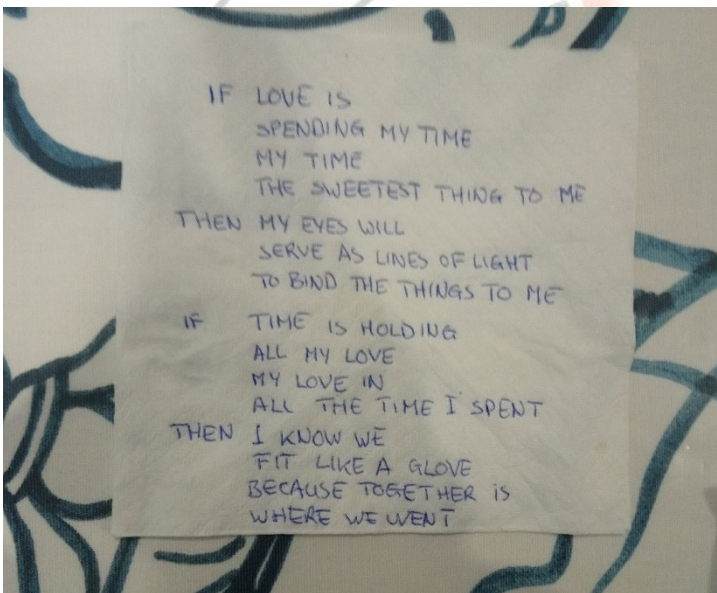

Daar waar we elkaar niet kunnen verstaan. Aan de oevers van [de Styx](#).

Het ontbijt stond klaar. Martha zat al aan tafel. We gingen bij haar zitten, maar waren vooral nog met elkaar bezig. "Ik kan bijna niet terug komen." zei ik. Lucas deed z'n uiterste best om zorgvuldig z'n woorden te vinden.

Zeij hij het hier, op dit moment? Dat hij 7 weken de camino alleen had gedaan. Dat hij nu van z'n reactie op dit gebeuren geschrokken was. Dat hij wist dat hij dit alléén moest onderzoeken en dat hij dit vermogen van "alléén z'n weg vinden" wilde koesteren als een kind? Of was het een minder geladen moment en komt het nu alleen hierbij, om de zachtheid erin te weten?

Ik voelde zijn voornemen van alleen gaan en haalde ook al mijn kracht bij elkaar in de hoop dat hij voelde wat ik zou bedoelen en zei: "Jij hebt hij gisteren mijn rugzak had gedragen. Ik kan dit meedragen." We keken elkaar aan. Geen idee wat we begrepen hadden.

Martha zat ondertussen bij ons. Ik vroeg haar wanneer haar grote terugtocht zou beginnen en gaf haar de eerste vertaling van m'n tijdgedicht. Want ze had me ontroerd, deze stille eigengereide meid. En we hadden elkaar gezien.

Met Lucas ging ik op pad. Hij had me verteld, hoe het nou was gekomen, dat hij niet goed had gezien dat de camelback aan het overstromen was. Hij schaamde zich dat hij z'n watervoorraad uit een plastic fles aan het vullen was, terwijl Guzman in de buurt was, die zo blij was met de bron voor z'n deur. Aiaiai, wat leek dat op mijn grote verdriet dat ik me een bron voel en hij maar

niet uit mij put. Ik kon het niet laten het te noemen. Want het was eerder langs gekomen. Was dat aan dat tafeltje in Olveira? Waar hij ook met een knal met z'n voorhoofd op de rand van m'n bierglas terecht kwam?

We deden nog wat onhandige pogingen om elkaar te verstaan. Totdat onze deuren dichtsloegen. In ieder geval de mijne.

Ineens had ik het te pakken. Geloofde ik hem op de plek waar het klikte: hij wil ZIJN camino doen. Ok. Dan doe ik MIJN camino. M'n woede gecombineerd met m'n inmiddels opgebouwde loopconditie gaf me vleugels. Ik wist inmiddels hoe de weg te vinden. Ik ging. Afgestoten. Afgeschoten. Zonder omkijken. Alsof ik m'n geliefde had opgehaald van de oevers van [de Styx](#) en we nu vastberaden het dodenrijk gingen verlaten. (Niet omkijken! Niet omkijken!)

Grimmig was de tocht. Pelgrimmig, dacht ik nog leuk. M'n straffe tempo ging z'n tol eisen. M'n enkels lieten zich voelen en toen ik een strandje ontwaarde, herinnerde ik me de magische werking van de zee op m'n vermoeidheid aan het strand van Cee. Ik wist ook de waarschuwing van de pelgrims: "Ga niet onderweg pootje baaien, want dan weekt je huid op en heb je grotere kans op blaren." Ik pareerde die met "Als dit MIJN camino is, dan wil ik NU met m'n voeten in die zee."

Ik stopte om te kijken hoe ik daar kon komen. Er was een hek. Per ongeluk keek ik toch een beetje in de richting van waar ik vandaan kwam. Ik wist niet of dat telde, qua regels van het terugkeren uit de onderwereld. Of omkijken nu betekent dat je je hoofd niet om mag draaien of dat je jezelf helemaal niet mocht draaien. Maar in ieder geval zag ik Lucas aankomen. Stiekem opgelucht, maar stuurs nog van de grimmigheid. De enige ingang leek door het restaurant waar we voor stonden. En dat was gesloten. Maar m'n herkennen van m'n eigen camino had me doortastend gemaakt. Of ik via het terras naar het strand mocht? "Si", dat mocht. "Ik wacht wel op je", zei Lucas. "Dan moet je misschien lang wachten" grimde ik.

Want rugzak neerzetten, sokken en schoenen uit, naar het water lopen. Ah... het water. Dat deze keer niet te vermoeidheid wegnam. Maar ah... het water. Voeten afdrogen. Zand tussen de tenen laten zitten. Sokken aan. Schoenen aan. Rugzak op. Halverwege bang zijn dat ik toch iets had laten liggen, dus weer terug. En toen pas, toen pas had hij lang genoeg gewacht.

Nu ging hij voorop. Steeds verder voorop. M'n rug ging pijn doen. Alle leuke loopjes die ik de dagen hiervoor had gedaan verlichtten niets. Ik herinnerde me hoe Lucas m'n rugzak vóór zich had genomen en bedacht me dat ik dat ook kon. Ik gespte m'n rugzak los en installeerde hem voor m'n buik. Het was of m'n buik op hem had zitten wachten. Alsof die te leeg was geweest zonder dit gewicht. Ik zag Lucas z'n gebaren van de vorige dag en wist nu ook: dit is een kind. Ik begon meteen te huilen. Huilend gespte ik m'n heupbanden op m'n billen, huilend gespte ik m'n borstband op m'n rug en ik had me juist helemaal aan het huilen overgegeven toen iemand achter me naar me riep en zwaaide.

Het was een vrouw die we eerder hadden ontmoet. Ze maakte contact met iedereen die ze tegenkwam alsof ze heel vertrouwd met ze was. Een beetje té vertrouwd, ging opvallen toen we haar vaker zagen. Toen ze dichterbij kwam, begreep ik dat ze dacht dat er iets niet goed zat met de gespen op m'n rug. Maar bij nadere inspectie was er niets aan de hand en liet ze me m'n tempo weer oppakken.

"My baby is gone, my baby is gone!" jammerde het in m'n hoofd. Ik koesterde m'n rugzak. Gaf hem kusjes. Reisde alle verloren baby-verhalen uit m'n familie langs. Wist niet of ik nou m'n moeder was of m'n vader (*"Ik denk eigenlijk dat je vader er meer weet van gehad heeft dan ik, want die heeft ze vast gehad. Ik niet."*) Of misschien wel m'n tante. Of Lucas'oma. Of mezelf. Of alle ouders van de wereld.

Het gewicht van de rugzak werd steeds doder. De plastic waterfles die ik aan de bovenkant direct onder de klep had ingepakt, verklapte klotsend dat hij een kop op m'n rugzak maakte, waardoor ik het iets moeilijker wordende pad niet goed kon zien. Ik moest er moeilijk omheen kijken. M'n woede

ging zich richten op die waterfles, waarmee alles eigenlijk begonnen was.

En plotseling was Lucas daar. Zittend in een hoek. Hij nodigde me uit: "Kom je even zitten?" Maar dat ging nog niet. M'n verhaal was nog niet af. Ik was ingespannen bezig te kijken waar ik m'n voeten moest zetten. Het afstotende zat me nog in het lijf.

"Nee" kortafte ik. "Hoe is het met je voeten?" vroeg hij. "Goed" antwoordde ik omdat ik moest antwoorden. "En met de jouwe?" in een poging z'n uitreiken te beantwoorden maar de belangstelling missend.

Ik kreeg dan ook geen antwoord. Even later liep hij me voorbij. Ook zonder om te kijken. Ik vermoedde aan z'n snelheid te zien dat het afstotende hem ook weer in het lijf zat. Ik had me er zorgen om kunnen maken, maar eigenlijk zag het er wel goed uit. En ik luisterde verder naar mijn weg.

Het bleef. M'n hinder van de waterfles. Het beeld dat ik hem leeg ging gooien werd steeds sterker en won uiteindelijk van het verstandige "nooit water weggooien". Mijn "war on fresh water". Ik begoot de varens aan de kant van de weg en was uitermate tevreden. Het hoofd van m'n rugzak had prettiger proporties. Ik was anderhalve kilo lichter.

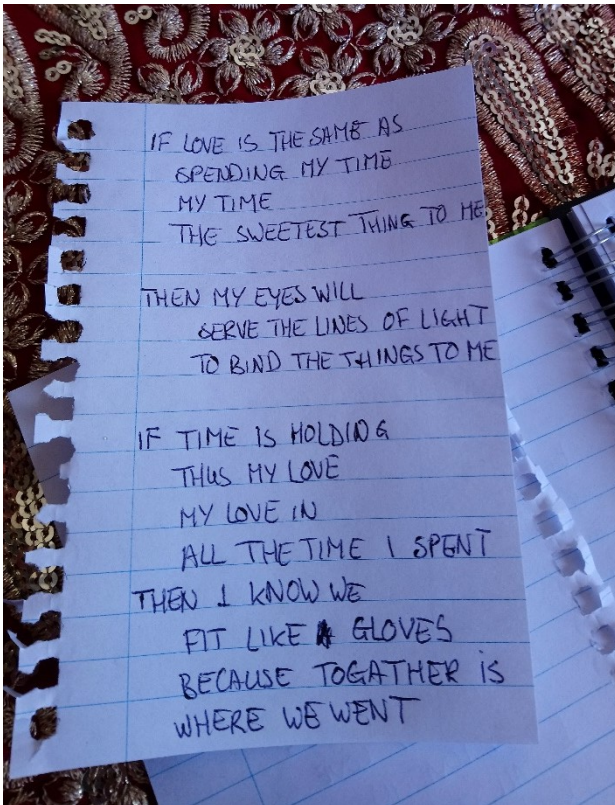
Ik kwam aan bij een tentje met een terrasje en zag Lucas aan een tafeltje zitten schrijven in z'n logboek. Dat had hij niet meer gedaan sinds ik me bij hem had gevoegd. Ik bestelde koffie, bij een oude man met ooglapje. Ik verstond niks van hem. Ik ging tegenover Lucas zitten. Lege fles op tafel. Uitzicht op het strand. Een familie met een huilende peuter, die afgescheept werd met z'n zusje, maar uiteindelijk alleen maar stil werd aan het lijf van z'n moeder.

De stilte was nog tussen ons. Ik haalde zonder overleg nog 2 zumo de naranja, onze verlekkingssap van onderweg. En op een goed moment waren we klaar om te gaan. Lucas wachtte totdat ik m'n rugzak weer op had. Op dat punt kwam een man op hem af. Armen open, blij. Hij had Lucas herkend. Het was één van de Sebastiëns, waar hij over verteld had. Het was een ontroerend weerzien. "And this is my wife!" gebaarde Lucas wijds naar mij. Ook ik kreeg een omhelzing en een zoen. Sebastiën was al in Fisterra. Hij bleef op ons terrasje. Wij maakten ons op om Fisterra binnen te trekken.

"Sebastiën... dat is toch heel anders dan Bas bij ons..." mijmerde Lucas. Bas. Lucas had een oom Bas. Het verhaal van oom Bas is dat hij een heel gewoon jongetje was, tótdat hij op z'n achterhoofd viel. "Nee", zei Lucas. "Hij viel op z'n voorhoofd." Vanaf dat moment groeide z'n lijf nog wel maar z'n geest niet meer. Ik had oom Bas wel eens gezien. Een vriendelijk kinderlijke man met rossig haar. En ineens bedacht ik me, dat deze Sebastiën een versie had kunnen zijn van oom Bas. De versie die niet op het stooftje was gevallen. Dat gaf een speciaal gevoel aan de ontmoeting.

Lucas merkte op dat de mensen op het terras m'n waterfles hadden afgeruimd. "Daar zat niks meer in" zei ik en vertelde hoe ik het had uitgegoten over de varens. Omdat het daarmee begonnen was. Daarop gooide hij zijn camelback ook leeg. Nu hadden we alleen nog bronwater over, in onze kleine flesjes.

Inmiddels liepen we langs een enorm bamboeveld. Rijzige stengels bamboe, waar ik - een aantal weken terug nog maar - zo mee in gevecht was geweest om de ondergrondse wortels uit de moestuin van Nino te stoppen. Ik had ferme gesprekken met de wortels gevoerd om ze te sommeren de grond terug te geven en ze hadden teruggestreden door me te dwingen ook een aantal gewenste planten te offeren. Ik was ze "familie" gaan noemen. En zo stond de familie naar ons te wuiven, hun wortels op veilige afstand, langs de weg die ons in Fisterra bracht.

Toen we de bewoonde wereld binnenkwamen, zag Lucas als eerste een hippie-place. "World-family" bleek het te heten. Eigenlijk wilde we daar wel onze eerste stop in Fisterra maken. Koffie konden ze nu even niet maken want ze waren aan de schoonmaak, maar ze hadden wel een stempel voor ons. En water. Natuurlijk hadden ze water voor ons.

Ik schreef voor Lucas m'n vertaalde gedicht. Want ik had inmiddels het woord gevonden dat me hielp de functie en vorm van "samen" te begrijpen.

Together.

De stempel van World Family drukte in spiegelbeeld af in onze credentials.

